รายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่ผลงาน

ชื่อเรื่องวิจัย การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนเทศบาล ๔ (ธนวิถี) จังหวัดยะลา

ชื่อผู้วิจัย นางกนกภรณ์ รัตนยิ่ง

โรงเรียนเทศบาล ๔ (ธนวิถี) ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

สำนักการศึกษาเทศบาลนครยะลา

โทรศัพท์ 0-7321-2896 โทรสาร 0-7321-4227

e-mail address krukin09@gmail.com

ปีที่ทำวิจัย 2552

ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

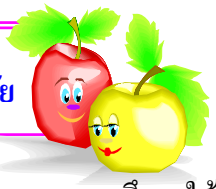

เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีความชัดเจนและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ดังปรากฏในนโยบายของรัฐบาลด้านการศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง มีคุณธรรมและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพคนของแผนพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เน้นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ และกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 2552 เกี่ยวกับการพัฒนาครูยุคใหม่ให้มีคุณภาพ จะต้องพัฒนาให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพ

ผู้วิจัยในฐานะเป็นรองผู้อำนวยการสถานศึกษา รับผิดชอบบริหารจัดการบริหารงานวิชาการและบริหารงานบุคคล เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กอร์ปกับโรงเรียนได้สมัครเข้ารับการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา จึงร่วมปรึกษาหารือกำหนดวิธีการพัฒนาศักยภาพครูด้วยกลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แนวทางการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และใช้การนิเทศภายในกำกับ ติดตามให้ความช่วยเหลือครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเทศบาล ๔ (ธนวิถี) จังหวัดยะลา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูปฏิบัติ การสอนในโรงเรียนเทศบาล ๔ (ธนวิถี) จังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2552 จำนวน 65 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเทศบาล ๔ (ธนวิถี) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 54 คน รวม 56 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยวงจร PAOR มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นสังเกต (Observation) และขั้นสะท้อนผล (Reflection) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ครูศึกษาเอกสารความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
4. ทดสอบหลังการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. การนิเทศภายใน
6. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
7. นำข้อมูลมาวิเคราะห์
8. นำผลที่ได้มาจากการวิเคราะห์เขียนรายงานสรุปผล อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation) โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามประเด็นสำคัญ แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

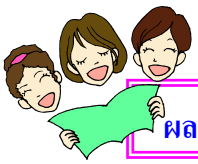

ผลการวิจัย

1) ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ ครูมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.74 ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมออกแบบหน่วยการเรียนรู้และการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ สายชั้นละ 3 หน่วย รวมทั้งสิ้น 18 หน่วย

2) ผลการนิเทศภายในจากการสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจสอบเอกสาร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหัวเรื่องในผังมโนทัศน์บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ครบทุกกลุ่มสาระ สาระละ 3 แผนยกเว้นสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 มีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดหัวเรื่องในบางสาระการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน จึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกวันศุกร์ ผลการพัฒนาพบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 52 คน สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ครบองค์ประกอบและมีความชัดเจนในการสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนได้ ส่วนครูอีก 3 คนให้ไปสังเกตการจัดการเรียนรู้ของหัวหน้าสายชั้นของตนเองและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูในสายชั้น สามารถพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น

3) ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการพบปะพูดคุยแบบกัลยาณมิตร การประชุมกลุ่มย่อย การสื่อสารโดยใช้บันทึกข้อความระหว่างครูด้วยกัน และการประชุมสะท้อนผล พบว่า ครูทุกคนสามารถพัฒนาและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำแผนสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนตามวงจร PAOR แล้วสามารถสะท้อนผลได้เป็นรูปธรรมอย่างถูกต้องชัดเจน ตรงตามประเด็น และสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

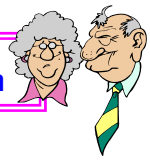

การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดีขึ้นทุกกิจกรรม ครูใช้ความรู้ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สู่การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ได้รับจากการพัฒนา สามารถใช้ทักษะและเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ที่สอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ ทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนเองและครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไชยธนา ธาระจันทร์ (2548) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหวายน้อย กิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการสอนและสามารถนำแผนการสอนไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการจากการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ผู้เข้าร่วมศึกษามีความพึงพอใจและเห็นความสำคัญของการวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ได้ประสบการณ์ แนวคิด แนวทางในการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่าผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความเข้าใจ มีทักษะในการเขียนแผนการสอนและนำแผนการสอนไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาหลักสูตร หรือสร้างหลักสูตรที่อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับกลุ่มสาระต่าง ๆ ทุกชั้นเรียน และมีแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นฉบับสมบูรณ์เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน โดยการหาเครือข่ายทางวิชาการเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขอความช่วยเหลือด้านความรู้จากหน่วยงานต้นสังกัด โรงเรียนต้นแบบสถานศึกษาพอเพียง ในการจัดทำหลักสูตรบูรณาการแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยทาง การบริหารในการพัฒนาบุคลากรว่ามีความเหมือน ความต่างมากน้อยเพียงไร และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม